

nota

TER ONDERTEKENING

Aan: MOCW

Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering

Van

Persoonsgegevens

Datum

8 september 2025

Referentie

54093325

Bijlagen

4

Intern OCW afgestemd

DUO, FEZ, MBO, WJZ

Interdepartementaal
afgestemd

Fin

Extern OCW afgestemd

RCN-Studiefinanciering

Kabinetsreactie onderzoeken WSF BES met aankondiging
maatregelen

Aanleiding

Onlangs zijn twee onderzoeken gedaan naar de Wet studiefinanciering BES¹ (hierna: WSF BES). Eerder heeft uw ambtsvoorganger in een Kamerbrief² over de financiële positie van studenten toegezegd er naar te streven in het voorjaar van 2025 een inhoudelijke kabinetsreactie op deze onderzoeken te sturen naar de Kamer.

Met deze nota wordt u gevraagd akkoord te gaan met bijgaande kabinetsreactie, waarin u ingaat op de uitgevoerde onderzoeken naar de WSF BES en maatregelen aankondigt om de financiële positie van Caribisch-Nederlandse studenten die studiefinanciering ontvangen op grond van de WSF BES te verbeteren.

Geadviseerd besluit

- U wordt geadviseerd met ondertekening van bijgaande Kamerbrief akkoord te gaan met verzending ervan aan de Tweede Kamer.

Omdat de voorgenomen maatregelen uit deze brief in de ontwerpbegroting 2026 worden vermeld, heeft het de voorkeur dat de brief uiterlijk op Prinsjesdag wordt verstuurd naar de Kamer.

Kernpunten

- De twee onderzoeken van onderzoeksbureau Andersson Elffers Felix (AEF) gingen over de toereikendheid van de normbedragen³ (2024) en een vergelijkend onderzoek (2025) tussen de WSF BES en de WSF 2000 in het kader van *comply or explain*.⁴
 - In de WSF BES is geregeld onder welke voorwaarden Caribisch-Nederlandse studenten⁵ studiefinanciering kunnen krijgen. Studiefinanciering uit de WSF BES is beschikbaar voor Caribisch-Nederlandse studenten die gaan studeren in Caribisch Nederland, een ander land van het Koninkrijk, de overige Caribische regio of in de VS of Canada.⁶
 - Europees-Nederlandse studenten komen in aanmerking voor studiefinanciering op grond van de Wet studiefinanciering 2000 (hierna: WSF 2000). Als Caribisch-Nederlandse studenten in Europees Nederland gaan studeren vallen zij onder de WSF 2000.
- De onderzoeken laten onder meer zien dat de normbedragen te laag zijn.

Uw ambtsvoorganger heeft besloten maatregelen te willen nemen voor de groep studenten die onder de WSF BES valt.⁷ In lijn met de inzet van uw ambtsvoorganger heeft de Begrotingsraad OCW eind augustus ingestemd met het vrijmaken van € 1,2 miljoen op de OCW-begroting voor de WSF BES. Deze maatregel is daarmee opgenomen in de ontwerpbegroting 2026 van OCW, die op Prinsjesdag (16 september) wordt aangeboden aan de Tweede Kamer. Omdat we hierop moesten wachten is de kabinetsreactie nog niet naar de Kamer gestuurd.

Toelichting

Inhoud reactie

- Er zijn de afgelopen jaren verschillende signalen geweest dat de normbedragen uit de WSF BES niet toereikend zouden zijn voor studenten om in hun levensonderhoud te kunnen voorzien. Het onderzoek hierover is reeds gedeeld met de Kamer.⁸
- Daarnaast is in februari 2025 een vergelijkend onderzoek tussen de WSF BES en de WSF 2000 aan de hand van het begrip *comply or explain* opgeleverd.⁰⁹ Dit onderzoek is nog niet openbaar, maar wordt openbaar gemaakt met deze kabinetsreactie.
- De overkoepelende conclusie van beide onderzoeken is dat de normbedragen uit de WSF BES voor een deel van de studiebestemmingen ontoereikend zijn. Dat wil zeggen dat deze normbedragen onvoldoende zijn voor de studenten om te kunnen voorzien in de kosten voor studie en levensonderhoud op die studiebestemming. Dat geldt vooral voor de bestemming 'ander openbaar lichaam' (in de praktijk zullen dat studenten van Saba en Sint Eustatius zijn die op Bonaire gaan studeren⁰⁰) en als deze studenten gaan studeren in één van de andere landen van het Koninkrijk. AEF beveelt in beide onderzoeken dan ook aan om deze normbedragen zo snel mogelijk te verhogen.
- Studiefinanciering is voor deze studenten meestal de enige inkomstenbron. Bovendien is een van de doelen van de WSF BES om financiële belemmeringen voor studenten weg te nemen om een kwalitatief goede opleiding te volgen in de regio, als alternatief voor studeren in Europees Nederland. Gelet op deze context en de resultaten van de onderzoeken is geld vrijgemaakt op de OCW-begroting voor het nemen van maatregelen voor Caribisch-Nederlandse studenten die vallen onder de WSF BES. Zodat hiermee de financiële toegankelijkheid van studeren voor deze studenten beter wordt gewaarborgd.
- De maatregelen zullen uiteindelijk moeten landen in een wetsvoorstel. Welke maatregelen dat exact zullen zijn, zal worden gezien in het kader van het uitwerken van het wetsvoorstel. In de brief wordt ieder geval een verhoging van de normbedragen genoemd en wordt

⁷ Zie nota van 24 juni 2025, referentienummer 53016719, waarop uw voorganger heeft aangegeven het eens te zijn met de inzet deze middelen vrij te maken op de OCW-begroting voor de WSF BES.

⁸ [AEF \(april 2024\). Naar navolgbare normen. Onderzoek naar de normbedragen in de Wet studiefinanciering BES.](#)

⁰⁹ AEF (februari 2025). Een Land, Twee Stelsels. Onderzoek naar de effecten van de verschillen tussen de Wsf BES en de Wsf 2000.

⁰⁰ Bonaire kent slechts één instelling voor het vervolgonderwijs: het MBO Bonaire. Bonaire kent geen hbo- of wo-instelling.

benoemd dat gekeken zal worden naar andere maatregelen op basis van de inzichten uit de twee rapporten.

Datum
8 september 2025

Relatie met de ontwerpbegroting

- Zoals gezegd zijn de benodigde middelen opgenomen in de ontwerpbegroting. Naast de ontwerpbegroting voor 2026 wordt deze voorgenomen maatregel ook genoemd in een Kamerbrief die samen met de ontwerpbegroting 2026 naar de Kamer wordt gestuurd op Prinsjesdag.
- Op verzoek van het ministerie van Financiën wordt door elk departement een brief opgesteld met een overzicht van voorgenomen nieuw beleid en wat de mogelijke gevolgen zijn als deze uitgaven niet voor 1 januari 2026 worden geautoriseerd door beide Kamers (dit in het kader van de demissionaire status van het kabinet). In deze brief wordt de beoogde maatregel (een wetsvoorstel dat WSF BES wijzigt) opgenomen.
- Het idee is dat de begroting, de bovenstaande algemene brief bij de begroting en voorliggende kabinetsreactie op de onderzoeken tegelijk op Prinsjesdag in de Kamer liggen.

Afstemming

- Deze kabinetsreactie is ambtelijk afgestemd met de IRF (minFIN).
- Wanneer u akkoord bent met het verzenden van de kabinetsreactie naar de Kamer, en voordat verzending plaatsvindt, zullen wij op ambtelijk niveau Bonaire, Sint Eustatius, en Saba informeren over deze maatregelen. Zij zijn hiervan nog niet op de hoogte.

Bijlage: Financiële informatie uit eerdere nota (d.d. 24 juni 2025)

- Voor de maatregelen is een structureel budget van € 1,2 miljoen vrijgemaakt binnen de OCW-begroting.
- Bij de voorgestelde dekking en verdeling is naar rato rekening gehouden met het aantal gebruikers van de WSF BES (70% mbo, 30% hbo en wo).
- De voorgestelde dekking van dit budget is als volgt: circa € 0,4 miljoen wordt gedekt vanuit artikel 6 (lumpsum hbo) en artikel 7 (lumpsum wo), circa € 0,8 miljoen vanuit artikel 4 (Beroepsonderwijs en volwasseneneducatie). De dekking vanuit artikel 6 en 7 komt uit de vrije ruimte op de bekostiging. De dekking vanuit artikel 4 komt voort uit extensiveringen op verschillende budgetten zoals CvTE, SLOA, opdrachtenbudget en mbo-bekostiging.